

MSB 280

MORE SEED AND BREAD

KORTE BIJBELSE BOODSCHAPPEN VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

oprichter: Otis Q. Sellers – directeur: David R. Hettema

Met wie sprak Bileam?

Door Joanne Johnson

In het Woord van God vinden we een ongewoon verhaal over een bijzondere man, die de toekomst voorspelde en verschillende mensen 'zegende' en 'vervloekte' in de tijd dat Israël veertig jaar door de woestijn zwierf (Num.22:1-24:25). Hij is ook de enige persoon in de Bijbel die door een ezelin werd ondervraagd. Maar sprak de ezelin echt? Of was het God die via de ezelin communiceerde? Of wilde God een punt maken door via de ezelin tot hem te spreken? Wat zegt de Schrift hierover?

Deze eigenaardige man was Bileam, de zoon van Beor uit Petor. Hij werd in Jozua 13:22 een 'waarzegger' genoemd (Hebreeuws: *QĀCAM*, waarzeggen/-zegger). Hij was geen Israëliet, aangezien het de Israëlieten door God verboden was om waarzeggerij, toekomstvoorspelling of hekserij te beoefenen door middel van 'medi-ums' van welke aard dan ook – Gods straf hiervoor was steniging (Lev.20:27). (In Lev.19:26 is het Hebreeuwse woord voor 'waarzeggerij' *NĀCHASH*, een spreuk fluisteren; in Lev.19:31, Herz.St.Vert., is het Hebreeuwse woord voor 'dodenbezweerders' *YIDD'ONIV*, tovenaars; ook is het Hebreeuwse woord voor 'waarzeggers' 'OV, mompe-len uit een kruik.)

In Numeri 24:1 lezen we: “ging hij niet... op bezwering uit...”,¹ wat bewijst dat Bileam mogelijk ook een tovenaars of magiër was. In E.W. Bullingers *The Companion Bible* staat in de kanttekening bij dit vers: “Het zoeken naar ‘toverijen’ (St.Vert.) staat gelijk aan ‘ontmoetingen met vertrouwde geesten’.” En hij werd door Balak, de zoon van Zippor, koning van de Moabieten, gevraagd om Israël te ‘vervloeken’. Balak, die bang was voor het grote aantal Israëlieten, had oudsten uit Moab en Midian “met het waarzeggersloon bij zich” gestuurd om hem te overtuigen Israël te ‘vervloeken’ (Num.22:6-7). Terwijl de mannen bij hem verbleven, ontving Bileam een woord van God, die hem zei: “Gij zult met hen niet medegaan, gij zult dat volk niet vervloeken, want het is gezegend” (Num.22:12), wat hij ronduit negeerde. (In *The Companion Bible* staat in de kanttekening bij vers 12: “Niet medegaan. Dit is absoluut. Vergelijk vers 20, waar de toestemming voorwaardelijk is.”) Bileams ongehoorzaamheid bleek uit het feit dat hij niet sterk aandrong op verdere communicatie met die koning. Na verder overleg met de vorsten van de koning en zelfs nadat hij hen had gewaarschuwd dat hij “niet in staat (zou) zijn het bevel van de HERE, mijn God, te overtreden, door iets kleins of iets groots te doen” (Num.22:18), verscheen God 's nachts aan Bileam. De HERE zei tegen hem: “Nu die mannen gekomen zijn om u te ontbieden, sta op, ga met hen mede, maar alleen het woord, dat Ik tot u spreken zal, zult gij volbrengen” (Num.22:20). God wilde echt niet dat Bileam de mannen zou volgen en zijn tovenarij zou gebruiken om Israël te “vervloeken”, ook al had koning Balak beloofd hem rijk te belonen (Num.22:17).

Nu, nadat God met hem had gesproken, gebeurde er tijdens de reis naar de koning iets heel ongewoons. De ezelin van Bileam sprak!

Het verhaal gaat ermee verder dat de woede van de HERE werd gewekt toen Bileam, na veel aandringen van vorsten van verschillende rangen, naar koning Balak ging: “Maar de toorn Gods ontbrandde, toen hij ging, en de Engel des HEREN stelde zich op de weg als zijn tegenstander” (Num.22:22). Tijdens zijn reis reed Bileam op zijn ezelin, die een Engel des HEREN zag met getrokken zwaard. De ezelin probeerde driemaal te voorkomen dat zij gedood zou worden (Num.22:23-27; eerst door van de weg af te gaan naar een veld, vervolgens door zich tegen een muur te duwen en Bileams voet te beklemmen en de derde keer door, geblokkeerd door de engel, zich uiteindelijk onder hem neer te leggen. En Bileam had de arme ezelin elke keer geslagen. Uiteindelijk opende de HERE de mond van de ezelin, die aan Bileam vroeg: “Wat heb ik u gedaan, dat gij mij nu driemaal geslagen hebt?” (Num. 22:28). “Toen opende de HERE de ogen van Bileam; hij zag de Engel des HEREN met getrokken zwaard in de hand op de weg staan” (Num.22:31). Opnieuw wordt Bileam door God verteld: “... alleen het woord, dat Ik tot u spreken zal, zult gij spreken” (Num. 22:35).

Dit is een belangrijk punt. Bileam kan *niet tegen het Woord van de Heer ingaan*, behalve om te zeggen wat hem werd opgedragen. Het Oude en Nieuwe Testament laten ons vele voorbeelden zien van mensen die God ongehoorzaam waren en mensen die God gehoorzaamden of God serieus namen. De rest van de geschiedenis vertelt ons hoe Bileam, die oorspronkelijk door koning Balak was gevraagd om Israël te ‘vervloeken’, uiteindelijk Israël zegende (Num.23 en 24) in plaats van te vervloeken.

Aantekeningen over Bileam, uit *Young's Analytical Concordance*, leggen uit dat hij de ‘zoon van Beor, een Midianitische profeet’ was. Hij woonde in Petor, een stad in Mesopotamië en zoals hij zelf vertelt, werd hij “uit Aram... uit de bergen van het Oosten” gevoerd. Ook Mozes' schoonvader, Jetro, was een priester van Midian (Ex.3:1), wat erop wijst dat de Midianieten wellicht enige vorm van contact met God hadden.

¹ Citaten zijn uit de Nieuwe Vertaling 1951 van het NBG, tenzij anders vermeld.

Andere Schriftplaatsen, weergegeven als gedeeltelijke citaten en kort samengevat, worden vermeld en geven meer uitleg over Bileam, waaronder de volgende die hieronder staan:

- ❖ **Deuteronomium 23:3-5** — God gebiedt Israël via Mozes: “Een Ammoniet of Moabiet zal niet in de gemeente des HEREN komen... omdat zij u bij uw uittocht uit Egypte op de weg niet met brood en water tegemoet gekomen zijn, en omdat zij tegen u Bileam, de zoon van Beor, uit Petor in Mesopotamië, gehuurd hadden om u te vervloeken. Maar de HERE, uw God, heeft naar Bileam niet willen luisteren en de HERE, uw God, heeft de vloek voor u in een zegen veranderd, omdat de HERE, uw God, u liefhad.”
- ❖ **Jozua 13:22** — Jozua herinnerde de Israëlieten eraan dat “Bileam, de zoon van Beor, de waarzegger, hadden de Israëlieten met het zwaard gedood.”
- ❖ **Jozua 24:9-10** — Jozua herinnerde Israël aan wat God had gedaan: “Toen maakte Balak, de zoon van Sippor, de koning van Moab, zich op en streed tegen Israël. Hij ontbood Bileam, de zoon van Beor, om u te vervloeken. Maar Ik (God) wilde naar Bileam niet horen, zodat hij u integendeel gezegend heeft. Zo redde Ik (God) u uit zijn macht.”
- ❖ **Nehemia 13:1-2** — De priesters of Levieten lazen “uit het boek van Mozes... ten aanhoren van het volk, en men vond daarin geschreven, dat geen Ammoniet of Moabiet ooit in de gemeente Gods mocht komen, omdat zij de Israëlieten niet met brood en met water waren tegemoet gekomen en tegen hen Bileam gehuurd hadden om hen te vervloeken; maar onze God veranderde de vervloeking in een zegen.”
- ❖ **Micha 6:5** — Micha vertelt Israël wat God voor hen heeft gedaan: “... gedenk toch wat Balak, de koning van Moab, beraamde en wat Bileam, de zoon van Beor, hem antwoordde - van Sittim tot Gilgal, opdat gij het volle recht des HEREN moogt erkennen.”
- ❖ **II Petrus 2:15-16** — Bileam wordt door Petrus vergeleken met een valse profeet (zie het volledige citaat).
- ❖ **Judas 1:11** — Judas herinnert gelovigen in Christus aan goddeloze mensen die “voor de verleiding van een Bileamsloon (zijn) bezweken.”
- ❖ **Openbaring 2:14** — Christus vertelt Johannes over degenen die de leer van Bileam “aanhangen” (persoonlijk gewin door goddelijke zegeningen uit te spreken — geen eer voor God; zie het volledige citaat).

Het meest intrigerende deel is waarschijnlijk de rest van de gebeurtenissen die zich daadwerkelijk hebben afgespeeld na de geschiedenis die is opgetekend in Numeri 22:1-24:25. In Openbaring 2:14 vertelt/onthult Jezus Christus aan de apostel Johannes over hen “die vasthouden aan *de leer van Bileam* (een satanische leer), *die Balak leerde de kinderen Israëls een strik te spannen, dat zij afgodenoffers zouden eten en hoereren.*” Met andere woorden, we hebben uit de beste bron vernomen wat er werkelijk met Israël is gebeurd *nadat* Bileam hen “gezegend” had.

Sommige mensen vragen zich af waardoor de ezelin ging praten. De Schrift vertelt ons heel duidelijk dat “de HERE de mond der ezelin” opende. Waarom opende de HEER de mond van de ezelin? Omdat de Engel des HEREN tegen Bileam had gezegd: “Waarom hebt gij uw ezelin nu driemaal geslagen? Zie, Ik ben uitgegaan *u* tot een tegenpartij, *dewijl deze weg van Mij afwijkt*” (Num.22:32, St.Vert.). De bovengenoemde Schriftteksten bevestigen dat *Bileam herhaaldelijk ongehoorzaam was geweest aan God.*

De belangrijke waarheid over Bileam wordt onthuld in II Petrus 2:15-16: “Doordat zij (de valse profeten) de rechte weg verlaten hebben, zijn zij verdwaald en de weg opgegaan van Bileam, de zoon van Beor, die het loon der ongerechtigheid liefhad, maar een terechtwijzing kreeg voor zijn ongerechtigheid: het stomme lastdier, dat met mensenstem sprak, heeft de dwaasheid van de profeet verhinderd.”

Nu herhalen we onze oorspronkelijke vragen: “Heeft de ezelin echt gesproken? Of was het God die via de ezelin communiceerde? Of wilde God een punt maken door via de ezelin tot hem te spreken?” Het lijkt erop dat God rechtstreeks tot Bileam sprak **EN** via zijn ezelin sprak om zijn punt duidelijk te maken, namelijk dat hij Hem moest gehoorzamen in plaats van koning Balak.

Misschien zit hier nog een andere belangrijke boodschap in. Bileams ongehoorzaamheid aan God wordt hier gebruikt als een ‘voorbeeld’ dat we, als we verstandig zijn, niet moeten navolgen. Wijlen Otis Q. Sellers zei altijd dat als God iemand een opdracht gaf (zoals herhaaldelijk te vinden is in Bijbelse voorbeelden), het aan hem/haar was “om God op zijn woord te geloven en ernaar te handelen of dienovereenkomstig te reageren”. Laten we daarom, in tegenstelling tot de ongehoorzaamheid van Bileam, blijven geloven in onze Grote God, namelijk onze Verlosser Jezus Christus en zijn rechtvaardige gebod gehoorzamen door “recht te doen en getrouwheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met onze God” (Micha 6:8).

(Alle Hebreeuwse woorden kunt u vinden in *The New Strong's Exhaustive Concordance of The Bible*, Thomas Nelson Publishers, 1984, in het gedeelte getiteld *A Concise Dictionary of the Words in The Hebrew Bible*.)

Gepubliceerd in december 2007